

ÇEK CUMHURİYETİ ÜLKE BÜLTENİ

TEMMUZ 2024

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Çekya
Yüzölçümü	78 886 km ²
Dil	Çekçe
Din	Dini olmayan %59, Katolik %26,8, Protestan %2,1, diğer %3,3, belirsiz %8,8
Başkent	Prag
Başlıca şehirleri	Prag, Brno, Ostrava, Plzen, Liberec
Nüfus	11 milyon
Yönetim Şekli	Parlementer Demokrasi
Cumhurbaşkanı	Milos Zeman
Para Birimi	Çek Kronu (CZK)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), Avrupa Birliği (AB), Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü), EBRD (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), Vişegrad Dörtlüsü

Coğrafi Konum

Çekya, Avrupa'nın merkezinde, 78 866 km²'lik bir alanda, kara ile kuşatılmış bir ülkedir. Kuzey Denizi, Baltık Denizi ve Adriyatik Denizine olan mesafesi eşittir. Sınır uzunluğu Polonya ile 761,8 km, Almanya ile 810,3 km, Avusturya ile 466,3 km ve Slovakya ile 251,8 km'dir.

Avrupa'nın belli başlı akarsuları Çekya topraklarından geçerek Kuzey denizi, Baltık ve Karadeniz'e ulaşmaktadır. Bunlar, Bohemya'da yer alan Labe (70 km) ve Vltava (433 km), Moravya'da yer alan Morava (246 km) ve Dyje (306 km) ile Silezya ve Kuzey Moravya'da yer alan (Odra 135 km) ve Opava'dır (131 km).

Çekya iki dağ silsilesinin kenarında yer almaktadır. Moravya ve Elbe nehri vadisi dışında, deniz seviyesinden 500-600 metre yüksekliğindeki dağlık yapı hakimdir. En yüksek dağlar Krkonose (zirve 1 603 m), Sumava ve Karpatlar'dır. Ülkenin deniz seviyesinden yüksekliği 450 metredir.

Ülkenin iklimi, Atlantik Okyanusundan gelen akımlarla kıta ikliminin bir kombinasyonu olup, genelde ılımlı olarak nitelendirilmekle beraber Türkiye ortalamaları ile mukayese edildiğinde oldukça farklıdır. Yazın en sıcak olduğu temmuz ayında dahi ortalama ölçülen sıcaklık 18 derece civarındadır. Yıllık ortalama ise 10 derecenin altındadır.

Ülkede 3 ulusal park mevcuttur: Krkonosky NP, Podyji ve Sumava. Ülkenin önemli bir kısmı tabii açıdan koruma altındadır. Bu bağlamda, spor, turizm, avcılık ve balıkçılık önem verilen hususlar arasındadır.

Ormanlık alanlar ülkede oldukça önemli yer kaplamakta olup toplam alanın %33'ünü teşkil etmektedir ve büyük bir bölümü iğne yapraklı ağaçlardan oluşmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Orta Avrupa'nın en güçlü devletlerinden biri olan Bohemya, Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu'nun bir parçasıydı. Mezhep kavgalarından dolayı çıkan 15. yüzyıldaki Hussit Savaşları ve 17. yüzyıldaki Otuz Yıl Savaşları Bohemya halkına büyük zararlar verdi. 16. yüzyıldan itibaren bölge Habsburgların yönetimi altına girdi. Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu zayıfladıkça, Bohemya önce Avusturya İmparatorluğu sonra da Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun bir parçası haline geldi.

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu I. Dünya Savaşı sonunda yıkılınca 1918 yılında Slovakya, Bohemya, Moravya, Silezya ve Karpat Rutenya birleşerek Çekoslovakya adında bir ülke haline geldiler. II. Dünya Savaşı'nın başlamasından sonra Slovakya Nazi Almanyası ile anlaşarak Çekoslovakya'dan ayrıldı. 9 Mayıs 1945 tarihinde Alman işgalinden sonra Çekoslovakya tekrar birleşti. 1948 yılında yönetim komünistlerin eline geçti. Bu tarihten sonra 41 yıl boyunca Çekoslovakya Doğu Blok'unda yer aldı.

5 Ocak 1968 tarihinde iktidara gelen Alexander Dubček siyasi bir liberalleşme dönemi başlattı. Ancak Prag Baharı adı verilen bu dönem aynı yılın 20 Ağustos'unda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ve Varşova Paktı müttefiklerinin (Romanya hariç) ülkeyi işgal etmesi ile sona erdi. Kasım 1989'da Çekoslovakya Kadife Devrimi adı verilen "kansız" bir karşı-devrimle kapitalizme dönüş yaptı. 1 Ocak 1993 tarihinde ülke barışçı bir biçimde Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olmak üzere iki ülkeye ayrıldı. Her iki ülkede geniş çaplı ekonomik reformlar yapıldı. Çek Cumhuriyeti 12 Mart 1999 tarihinde NATO'ya 1 Mayıs 2004 tarihinde de Avrupa Birliği'ne katıldı. 2016 yılında ülkenin resmi adı olan Çek Cumhuriyeti kısaltarak Çekya yapılmıştır. Ülke yeni ismini Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası kurumlara bildirmiştir. Resmi yazışmalarda Çek Cumhuriyeti kullanılmaktadır. Çekya bir tür kısaltma olarak kullanılmaktadır.

Çekya, bugün, insan haklarına dayalı, çoğulcu ve demokratik siyasi sistemi haiz bir ülkedir. İki kanatlı parlamenter bir sisteme sahiptir. Ülkede yasama yetkisi, 4 yıl için seçilen 200 milletvekilinden oluşan Meclis ile 1/3 ünün yenilenmesi için her iki yılda bir seçim yapılan ve 6 yıl için seçilen senatörlerden oluşan 81 üyeli Senatodan müteşekkil Parlamento tarafından yönetilmektedir.

Nüfus

2024 yılında 11 milyon kişi ile dünyada 82. sırada yer alan Çekya nüfusunun 2029 yılında da 11 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Çekya'da nüfus oldukça durağandır. Kadın nüfus (%51), erkek nüfustan (%49) biraz daha fazladır.

Çekya diğer Avrupa ülkeleri gibi yaşlı bir nüfusa sahiptir. Ortalama yaş ömrü 76,4'tür. Ortalama ömür erkekler için 73,1 yıl iken, kadınlara 79,9 yıldır.

Çekya etnik açıdan son derece homojen bir nüfusa sahiptir. Nüfusun yaklaşık %0,6'sı kadar Morovyalı ve Silezyalı, %0,2'si kadar da Alman mevcuttur. Ayrıca, tamamen asimile olmuş 300 000 kadar Slovak nüfus tahmin edilmektedir. Roman ve Lehler de bulunmaktadır. Her ne kadar göçmenler nüfus artışında önemli rol oynasa da Çekya dışardan yoğun göç alan bir ülke değildir.

Doğal Kaynaklar

Çekya'nın, rezervleri kısıtlı da olsa büyük ölçüde bitümenli yakıtlar, antrasit ve linyit bulunmaktadır. Bitümenli kömür daha ziyade Ostrava-Karvina kömür yataklarında, Kladno yakınlarında, Plzen havzasında ve Brno yakınlarında bulunan Trutnov'daki kömür sahalarında çıkarılmaktadır. Bitümenli kömürün büyük bir kısmı koklaştırmaya elverişlidir. Linyit üretimi 20'nci yüzyıl ortalarına kadar artmış olmakla beraber son yıllarda giderek artan gaz kullanımıyla düşmüş durumda olup, daha çok açık işletmelerde üretilmektedir. Linyit, ülkenin batısında bulunan Chomutov, Most, Teplice ve Sokolov'da üretilmektedir. Linyit kömürü termoelektrik üretiminde, konutların ısıtılmasında ve kimya sanayinde kullanılmaktadır.

Hodonin yakınlarında az miktarda petrol ve doğal gaz üretilmektedir, Nispeten azalan enerji tüketimi, Rusya'dan boru hatlarıyla ithal edilen petrol ve doğal gaz, Dukovany ve Temeli'nde kurulu bulunan nükleer enerji santralleri ile Slovakiya'dan ithal edilen nükleer enerji, ülkenin kömüre bağımlılığını azaltmıştır.

Çekya metalik cevherler açısından ise zengin bir ülke değildir. Prag ve Plzen arasındaki yataklar demir cevheri açısından önemi haiz bir bölge olmuştur. Kurşun ve çinko Bohemya'daki Kutna Hora ve Příbram'da ve kuzeydoğudaki Hrubní Jeseník Dağlarında çıkarılmaktadır. Uranyum Příbram ve Kuzey Bohemya'daki Hamr çevresinde çıkarılmaktadır. Bohemya'daki dağlarda az miktarda kalay rezervi bulunmakta ve diğer mineral kaynaklar da Ceske Budejovice yakınlarındaki grafit ve Karlovy Vary ile Plzen yakınlarındaki kaolin rezervlerinden oluşmaktadır. Prag'ın güneyindeki merkezi Bohemya'da bulunan Mokrsko'da oldukça önemli miktarda altın rezervi bulunmaktadır. Çekya'nın maden üretimi ve üretimin geleceği dünya maden fiyatlarında yaşanan ve yaşanacak gelişmelerden oldukça yüksek oranda etkilenmektedir.

Çekya 2 613 milyon tonu antrasit, 3 564 milyon tonu linyit olmak üzere toplam 6 177 milyon ton ispatlanmış kömür rezervi ile dünya kömür rezervinin %0,63'ünü bulundurmaktadır ve genel sıralamada dünya 14.üncüsüdür.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlarmilyar \$)	290,57	332,03	325,88	337,53	351,16	365,66	381,17	397,09
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	2,3	-0,4	0,7	2	2,1	2,2	2,3	2,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	26 836	30 600	29 801	30 956	32 303	33 742	35 286	36 870

Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	15,1	10,7	2,1	2	2	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-6,1	1,2	0,6	1	1,1	1,3	1,5	1,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,2	2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4
Devletin Genel Toplam Borçlanma Sınırı GSYİH'ya Oranı (%)	44,2	44,2	45,1	45,2	45,1	44,7	43,7	43,9

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Çekya 2004 yılında AB'ne üye olan 10 ülke içinde en fazla yabancı sermaye alan ve sahip olduğu potansiyel itibarıyla gelişme şansı en yüksek olan ülkelerin başında gelmektedir. Makroekonomik istikrarın yanı sıra, ülkenin dış ticaret yapısındaki köklü değişiklik ve AB coğrafyasındaki konumu, vasıflı işgücü ve uygun yatırım ortamı nedeniyle artmakta olan doğrudan yabancı sermaye girişi büyüme için gerekli şartları sağlamış durumdadır. Çek ekonomisinin performansı dış talebe dayanmaktadır.

Çekya, köklü bir üretim geleneği ile bölgedeki en kalifiye işgücüne sahip ülkelerden biridir. Fiziki altyapı bölgenin en iyileri arasında yer almakta ve ülke, avro bölgesi pazarlarına yakın olmanın yanı sıra orta ve doğu Avrupa'daki ülkelere de kolay erişimden fazlasıyla yararlanmaktadır. Almanya'ya yakınlığı, Alman şirketleriyle "tam zamanında" üretime izin vermekte ve Almanyamerkezi Avrupa tedarik zincirine yakın olduğundan, entegrasyonu mümkün kılmaktadır. Bu durum, Çekya'nın dayanıklı üretim üssü sayesinde krizleri atlattığını sağlasa da Almanya'dan gelen dış talebe derin bir bağımlılık da ortaya çıkarmaktadır. Çekya, bölgedeki en düşük vergi veya maaşlara sahip ülke olmasa da oldukça rekabetçi bir iş ortamına sahiptir. Siyasi sistem her zaman istikrarlı olmasa da mali sistem güvenli ve AB'ye katılım, özel mülkiyete ve rekabetçi piyasalara dayalı bir ekonomik sistemi sağlamlaştırmıştır.

Çek ekonomisi ağırlıklı olarak ihracata yönelik sanayileşme politikası çerçevesinde şekillenmiş bir ekonomi özelliği taşımakta ve ekonominin tüm dinamikleri dış etkenlere duyarlı, özellikle AB'deki (ağırlıklı olarak Almanya) gelişmelere bağımlı bir durumdadır. Çekya ekonomi yönetimince mevcut durumun sakıncaları ciddi anlamda analiz edilmiş olup, AB'ye bağımlılığın azaltılmasını teminen, ihracatta pazar çeşitlendirmesi hedeflenerek bu konuda ciddi adımlar atılmıştır. Ancak Çekya'nın dış ticarete ağırlıklı olarak uluslararası üretim zincirinin bir parçası olması ve ihracatın önemli kısmını sermaye mallarının oluşturması ülkeyi küresel kriz sonucunda yaşanan ticaret şokuna ve dış talepteki daralmaya çok duyarlı hale getirmiştir.

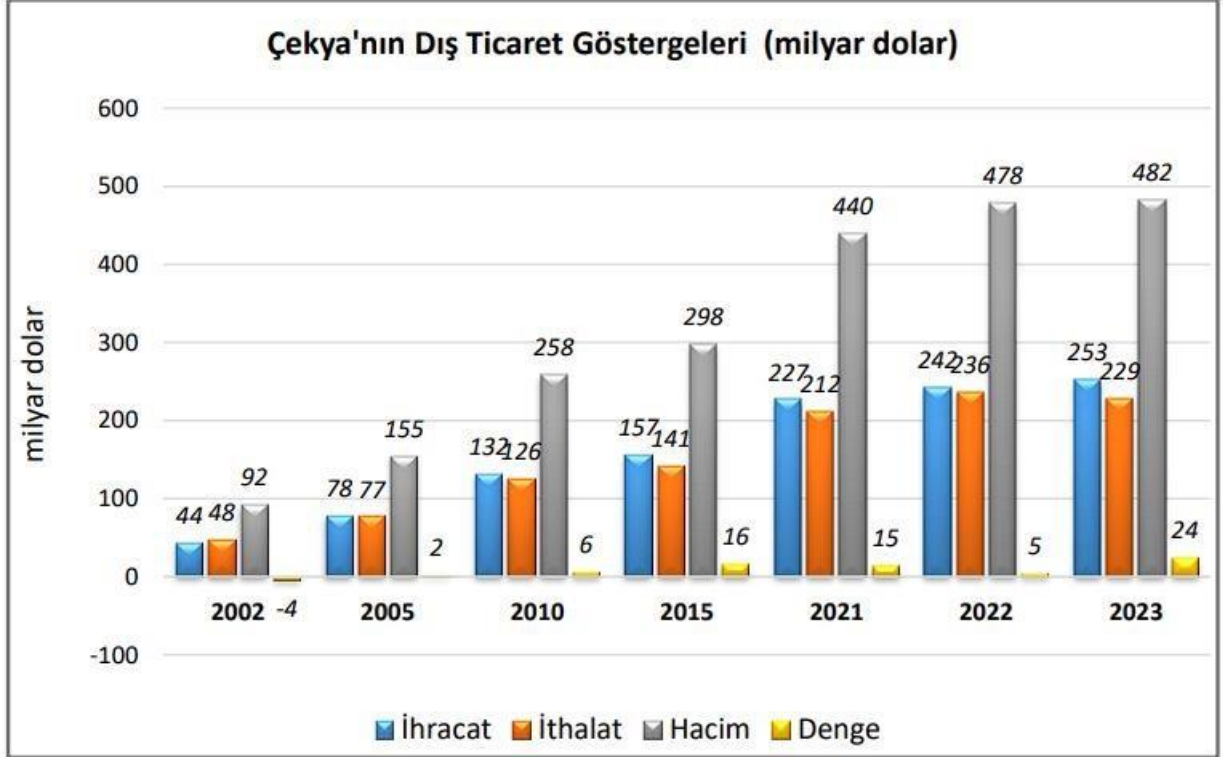
Çekya'nın pandemi kaynaklı ekonomik durgunluğundan çıkması yavaş seyretmektedir. İç tüketimdeki toparlanma nispeten güçlü olurken, gayri safi sabit yatırımlar çok zayıf kalmış ve bu dengesiz toparlanma ülkedeki enflasyonist baskıların artmasına katkıda bulunmuştur. İhracat talebi de son çeyreklerde büyüme üzerinde engel oluşturmakta ve hizmet ihracatı, kalıcı seyahat kısıtlamaları ve düşük turist sayıları nedeniyle baskı altında kalmakta, mal ihracatı, özellikle yarı iletkenler için arz yönlü kesintiler nedeniyle ekonomi henüz pandemi öncesi seviyelere henüz ulaşamamıştır.

2023 yılında Çek ekonomisinde %0,4 oranında ekonomik küçülme meydana gelmiştir. GSYİH'nın yıllık gelişimini olumsuz etkileyen faktörler, hanehalkı nihai tüketim harcamaları ve stok durumundaki değişim olmuştur. Almanya başta olmak üzere Avrupa pazarlarında beklenen büyümenin gerçekleşmemesi, bu ülkelere ihracatı yoğun olan Çekya'da da üretim ve ihracatta arzu edilen atılımın yakalanamamasına yol açmıştır.

Ayrıca bahse konu düşüşte iç ve dış talep darlığına ilaveten, elektrik, gaz, ısı ve iklimlendirme üretimi, makine ve ekipmanları tamiri/kurulumu ile diğer metal olmayan mineral sektörlerindeki imalatın rol oynadığı açıklanmıştır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

Çekya'nın ihracatı 2023 yılında 256 milyar dolar olmuştur. İhracat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, Slovakya, Polonya, Fransa ve Avusturya'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %1,4 pay ile 16. sıradadır.

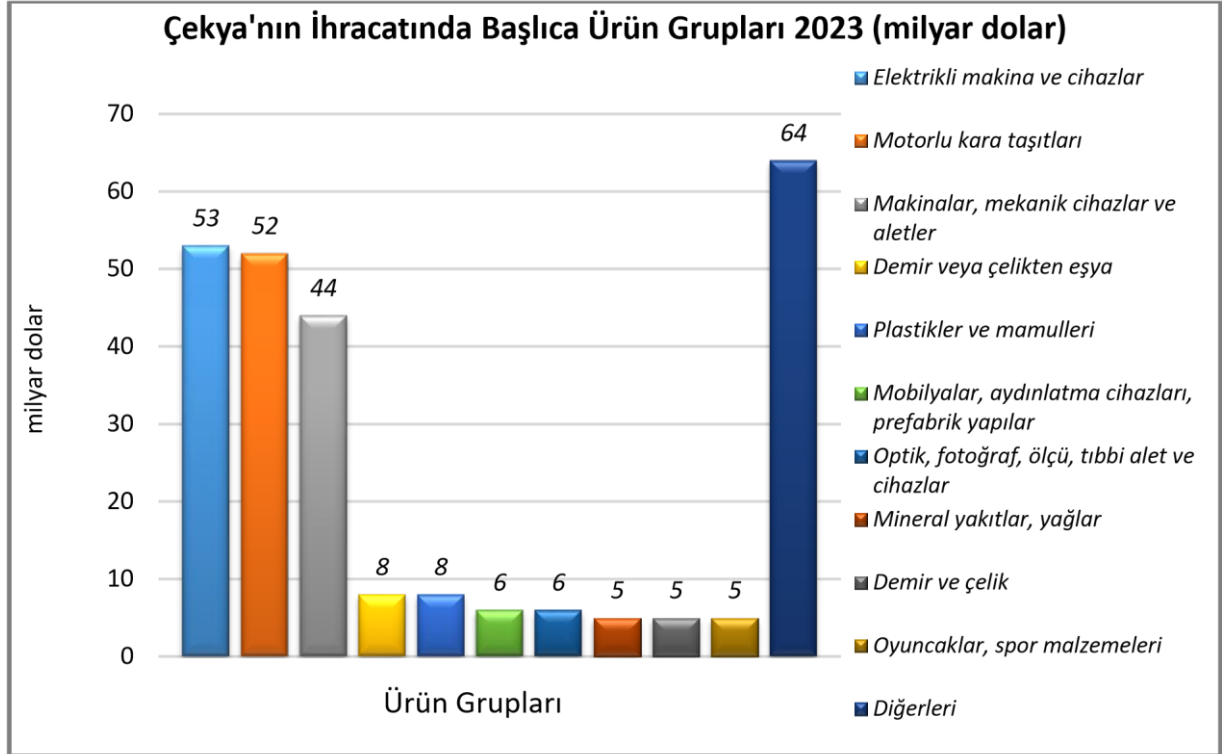
Ülkenin ihraç ettiği başlıca ürünler sırasıyla otomobiller; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar; otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makineler ve elektrik akümülatörlerdir.

2023 yılında ithalatı ise 231 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, Çin, Polonya, Slovakya ve Hollanda'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye yaklaşık %1 pay ile 19. sıradadır.

İthal ettiği başlıca ürünler ise telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makineler; otomobiller ve elektrik akümülatörlerdir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

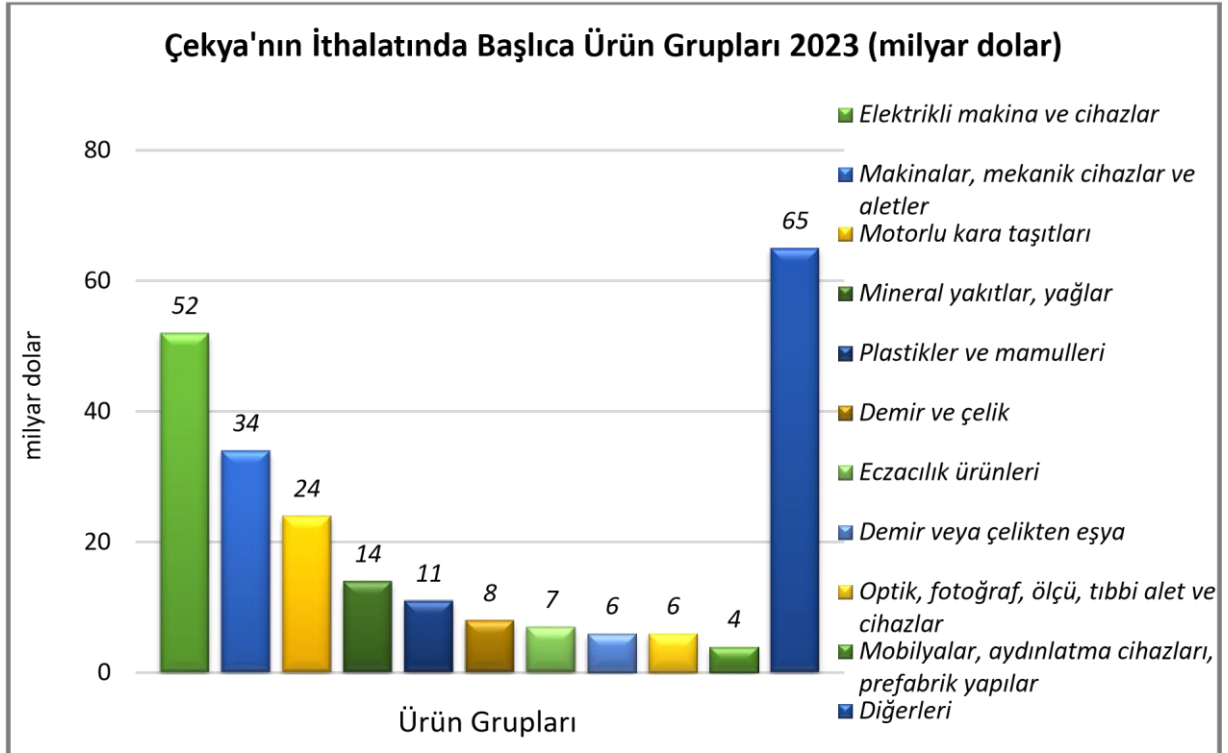
İhracat

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

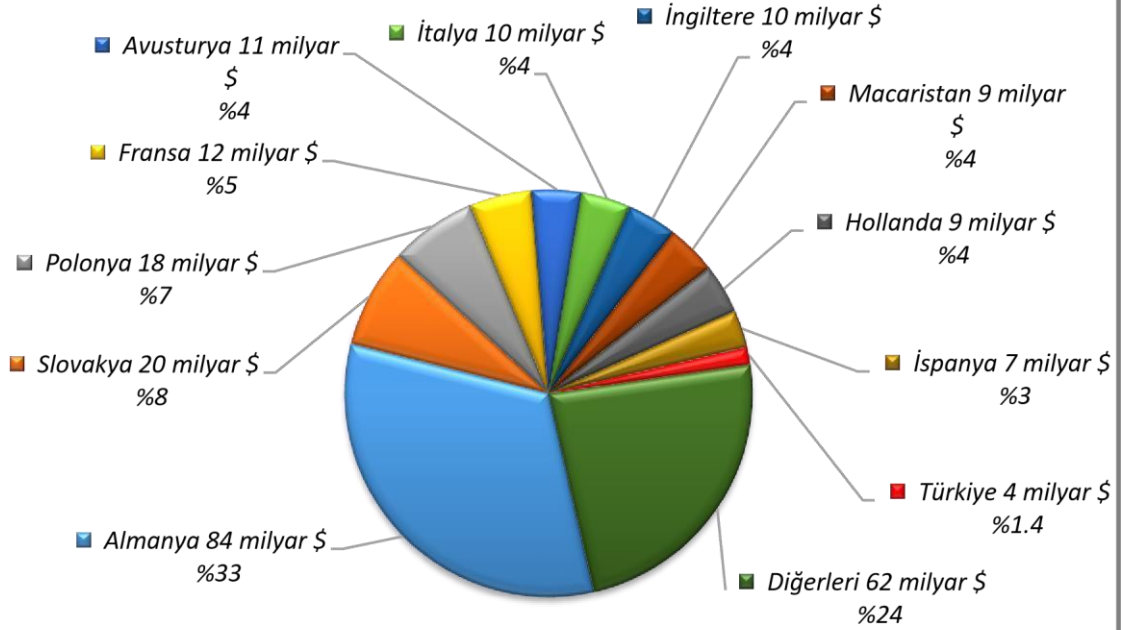
Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Çekya'nın Ükelere Göre İhracatı 2023 (milyar dolar, % pay)

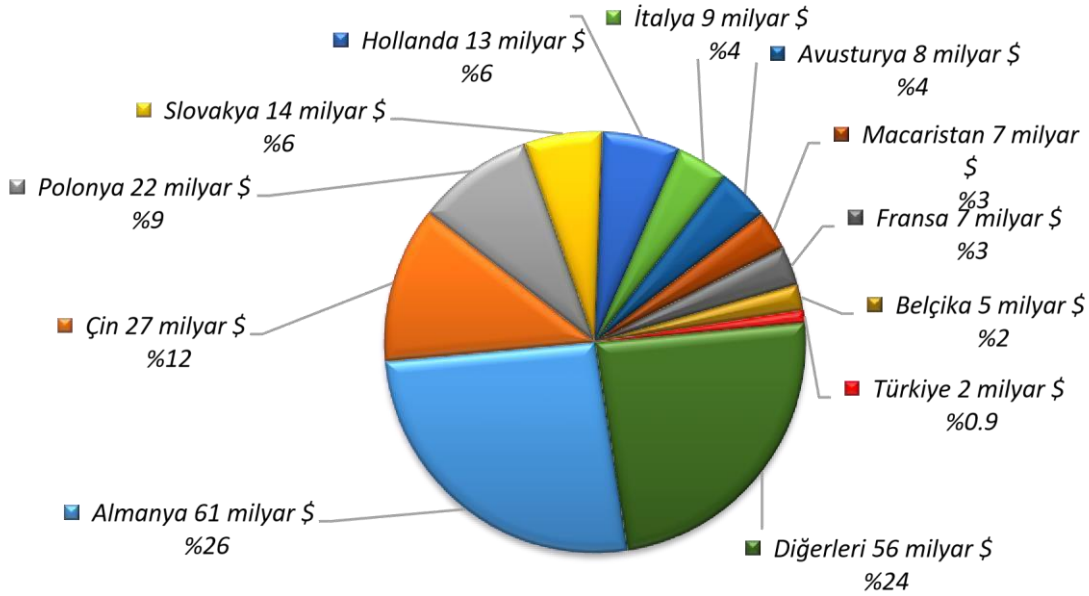

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Çekya'nın Ükelere Göre İthalatı 2023 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Çekya stratejik konumu nedeniyle yatırım için cazip bir bölgedir. Çok uluslu şirketlerin yatırımları Çekya'ya gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasında önemli yer tutmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle, sadece üretim faaliyetleri değil, perakende ve hizmet sektöründe de çok uluslu şirket yatırımlarının sayısı da artmaktadır.

Çekya, 2023 yılında tahmini 8,2 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 34. sıradadır. Ülkenin toplam yabancı sermaye stoğu tahmini 247 milyar dolardır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	10 529	8 225	9 248	10 249	10 761	11 300	11 864
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	3,63	2,48	2,80	2,70	2,70	2,60	2,60
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	230 155	247 085	256 334	266 583	277 344	288 644	300 508
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	- 3 246	- 7 495	- 2 481	- 2 847	- 2 989	- 3 139	- 3 296
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	83 181	99 712	102 194	105 041	108 030	111 169	114 465

Kaynak: EIU

*: Tahmin

Yatırımlar; Prag, Brno ve Plzen'de yoğunlaşmaktadır. Bu şehirlerde yatırımların yoğunlaşmasının en önemli nedenleri; pazara veya müşteriye yakınlık ve nitelikli işgücü olarak öne çıkmaktadır.

Çekya'ya yapılan yabancı sermaye yatırımlarının büyük bir bölümünü hizmet sektörü oluşturmaktadır. Elektrik, finans, ticaret ve gayrimenkul öncelikli hizmet sektörleri arasındadır.

Otomotiv sektörü ise imalat sanayi yatırımları arasında önemli yer tutmaktadır. Gerçekleştirilen projelerin %10'unu oluşturmaktadır.

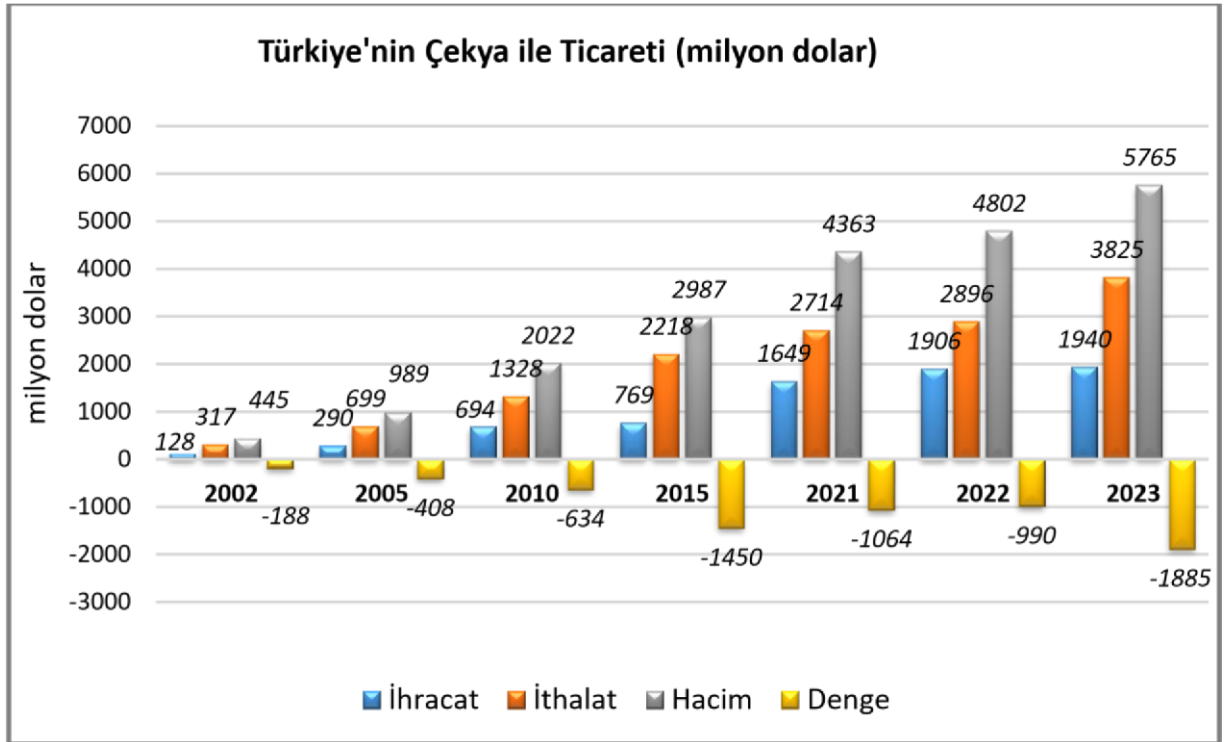
Çekya'ya gelen yabancı sermayenin büyük bölümü Avrupa ülkeleri kaynaklıdır.

Çekya'da otomotiv ve havacılık sanayi, elektrik ve elektronik sektörü, nanoteknoloji, ileri teknoloji mühendislik ürünleri, bilişim ve yazılım sektörü, AR&GE, tıbbi ekipman, yenilebilir enerji ve çevre teknolojileri, gayrimenkul ve inşaat, turizm yatırım için öncelikli alanlar olarak ön plana çıkmaktadır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Çekya Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Çekya'nın 2004 yılındaki AB üyeliğine kadar, 3.10.1997 tarihli Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde şekillenen Türkiye-Çekya ticari ilişkileri, bu tarihten itibaren Gümrük Birliği esasına dayanarak yürütülmektedir.

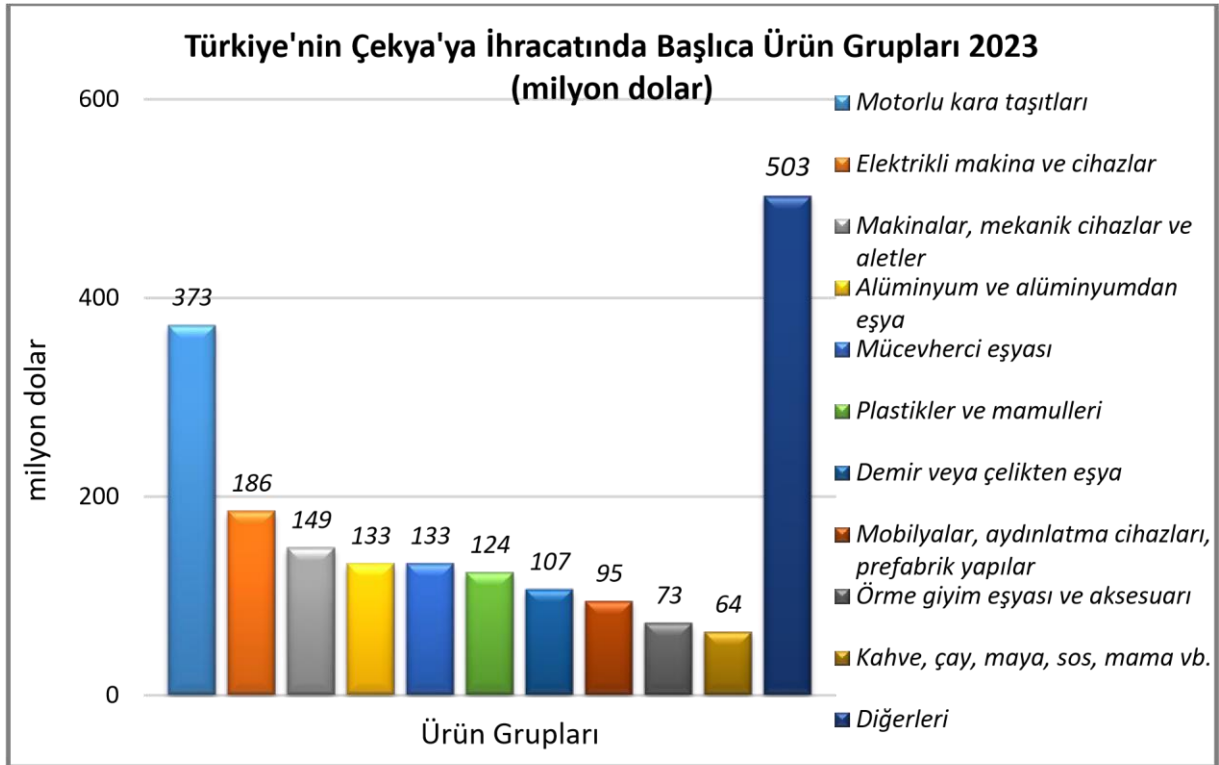
Çekya ile ekonomik ilişkilerimizin mal ticareti üzerinde yoğunlaştığı ve ikili ticaret hacminin özellikle iki ülke arasında Gümrük Birliği'nin tesis edildiği 2004 yılından sonra hızla artmakta olduğu görülmektedir.

2023 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 2 milyar dolar olmuştur. İhrac ettiğimiz başlıca ürünler: karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden

veya kıymetli metallerle kaplama metallerden); alüminyumdan çubuklar ve profiller; oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları ve gıda müstahzarlarıdır.

2023 yılında ülkeden ithalatımız yaklaşık 4 milyar dolar olmuştur. Çekya'dan ithal ettiğimiz başlıca ürünler: otomobiller; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları; otomatik bilgi işlem makinaları ve bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makinalar ve canlı büyükbaş (at, eşek, katır ve bardolar hariç) hayvanlardır.

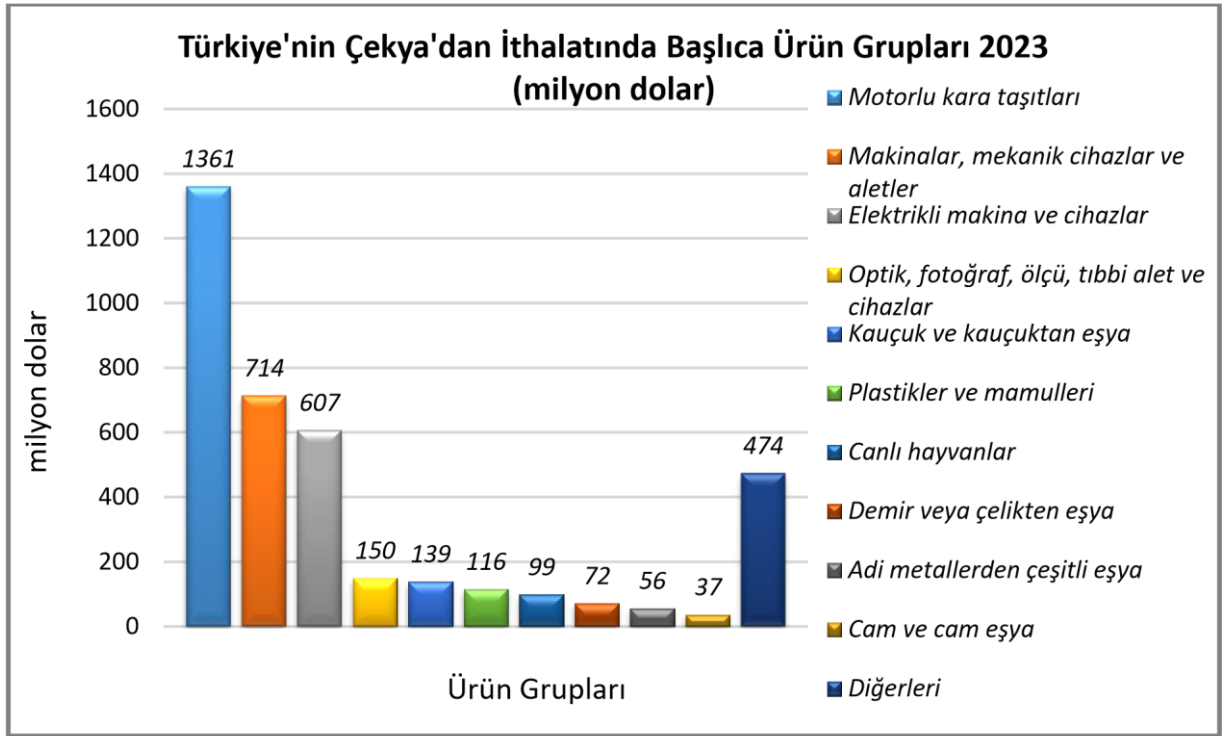
Türkiye'nin Çekya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Çekya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:

EK-1: Çekya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 20222023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			227 168 411	241 689 131	255 888 444	100	5,9
1.	8703	Otomobiller	23 431 713	25 205 725	31 682 316	12,4	25,7
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	14 704 941	14 479 585	17 059 960	6,7	17,8
3.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	11 373 390	16 025 130	16 859 914	6,6	5,2
4.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	14 993 677	14 185 391	12 133 673	4,7	-14,5

5.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	1 928 005	3 180 686	4 744 583	1,9	49,2
6.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 963 990	4 084 765	4 574 846	1,8	12
7.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	3 797 319	3 951 674	4 214 170	1,6	6,6
8.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	2 934 742	2 870 960	3 518 648	1,4	22,6
9.	9503	Üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bilmeceler (puzzle)	3 385 901	3 205 668	3 338 575	1,3	4,1
10.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2 662 793	2 606 223	2 962 411	1,2	13,7
11.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 324 881	2 468 647	2 598 654	1	5,3
12.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	2 305 949	2 130 292	2 456 169	1	15,3
13.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	2 217 880	2 171 261	2 414 097	0,9	11,2
14.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	1 525 215	1 954 512	2 343 190	0,9	19,9
15.	2716	Elektrik enerjisi	2 757 123	5 084 549	2 332 571	0,9	-54,1

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

:
EK-2 Çekya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 20222023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			212 480 637	236 320 011	231 339 837	100	-2,1
1.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	10 647 398	16 092 977	15 034 886	6,5	-6,6
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	10 868 597	11 100 748	12 784 508	5,5	15,2
3.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	11 122 672	10 447 428	8 400 644	3,6	-19,6
4.	8703	Otomobiller	4 954 533	5 240 099	6 794 656	2,9	29,7
5.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	2 475 678	4 393 282	5 940 063	2,6	35,2
6.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4 857 340	4 893 532	5 339 096	2,3	9,1
7.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3 592 911	4 922 956	4 276 678	1,8	-13,1
8.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3 632 381	9 871 515	4 041 406	1,7	-59,1
9.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 512 701	3 701 618	3 979 611	1,7	7,5

10.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 711 990	3 967 861	3 614 674	1,6	-8,9
11.	8542	Elektronik entegre devreler	3 619 024	3 593 680	3 439 355	1,5	-4,3
12.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	2 857 847	3 043 849	3 214 134	1,4	5,6

:

13.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	2 273 231	2 278 022	2 737 672	1,2	20,2
14.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	1 770 240	2 500 063	2 690 614	1,2	7,6
15.	3926	Plastikten diğer eşya	2 458 260	2 381 949	2 503 175	1,1	5,1

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

EK-3 Çekya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		227 168 411	241 689 131	255 888 444	100	5,9
1.	Almanya	73 620 759	79 220 953	84 041 595	32,8	6,1
2.	Slovakya	18 298 004	20 298 524	19 845 210	7,8	-2,2
3.	Polonya	15 288 845	17 039 837	18 431 182	7,2	8,2
4.	Fransa	10 469 127	11 232 564	12 384 889	4,8	10,3
5.	Avusturya	10 136 050	10 732 760	10 575 235	4,1	-1,5
6.	İtalya	8 770 549	9 848 124	10 415 725	4,1	5,8
7.	İngiltere	8 713 227	8 621 292	9 617 244	3,8	11,6
8.	Macaristan	7 497 271	8 239 401	9 125 959	3,6	10,8
9.	Hollanda	8 352 371	8 729 339	8 974 627	3,5	2,8
10.	İspanya	5 683 705	6 321 320	6 807 957	2,7	7,7

11.	ABD	5 368 656	6 122 304	5 964 001	2,3	-2,6
12.	Belçika	4 989 315	5 278 853	5 655 337	2,2	7,1
13.	Romanya	3 419 058	3 761 486	4 131 582	1,6	9,8
14.	İsveç	3 828 635	3 950 640	4 104 140	1,6	3,9
15.	İsviçre	3 326 358	3 489 913	3 754 931	1,5	7,6

...	...	...	...	...	...	...
16.	Türkiye	2 356 878	2 666 317	3 616 106	1,4	35,6

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

EK-4: Çekya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		212 480 637	236 320 011	231 339 837	100	-2,1
1.	Almanya	46 932 182	46 824 989	60 808 185	26,3	29,9
2.	Çin	35 084 744	44 356 730	27 468 989	11,9	-38,1
3.	Polonya	17 308 254	18 932 677	21 596 461	9,3	14,1
4.	Slovakya	9 430 848	9 830 162	13 668 007	5,9	39
5.	Hollanda	5 469 162	6 512 973	13 483 481	5,8	107
6.	İtalya	8 972 245	9 091 962	9 115 423	3,9	0,3
7.	Avusturya	5 934 473	6 312 154	8 488 607	3,7	34,5
8.	Macaristan	5 386 142	5 393 194	6 896 781	3	27,9
9.	Fransa	6 065 470	6 494 496	6 768 205	2,9	4,2

:

10.	Belçika	3 560 842	3 728 057	5 250 027	2,3	40,8
11.	İspanya	3 763 928	3 820 515	3 966 441	1,7	3,8
12.	ABD	5 201 779	6 141 898	3 957 168	1,7	-35,6
13.	G. Kore	5 014 917	4 511 008	3 590 786	1,6	-20,4
14.	Rusya	6 998 958	11 374 950	2 972 771	1,3	-73,9
15.	Romanya	2 845 050	2 803 799	2 963 562	1,3	5,7
...	...	...	...	...	...	...
19.	Türkiye	2 423 388	2 738 689	2 029 493	0,9	-25,9

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri

Ek-5 Türkiye'nin Çekya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
------	------	------------------	------	------	------	-----------------	--------------------------

TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 649 335	1 906 128	1 939 825	100	1,8
1.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	90 012	173 895	208 095	10,7	19,7
2.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	99 865	225 427	120 161	6,2	-46,7
3.	7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	75 184	97 767	83 082	4,3	-15
4.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	66 386	71 506	79 049	4,1	10,5
5.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	38 782	38 297	64 257	3,3	67,8

6.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	44 863	57 009	59 302	3,1	4
7.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	18 271	37 446	57 001	2,9	52,2
8.	8703	Otomobiller	54 921	52 949	54 866	2,8	3,6
9.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folyo (gözeneksiz)	42 822	49 468	46 763	2,4	-5,5
10.	8701	Traktörler	24 981	36 555	43 739	2,3	19,7
11.	5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	34 025	44 380	41 854	2,2	-5,7
12.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	2 613	4 493	32 785	1,7	629,7
13.	7409	Bakır saclar, levhalar, yapraklar ve şeritler (kalınlıkları 0,15 mm. yi geçenler)	895	8 699	30 289	1,6	248,2
14.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	55 779	32 182	28 785	1,5	-10,6

15.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	23 201	24 263	25 632	1,3	5,6
-----	------	--	--------	--------	--------	-----	-----

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

:

Ek-6 Türkiye'nin Çekya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			2 713 596	2 895 780	3 824 983	100	32,1
1.	8703	Otomobiller	644 902	521 684	1 052 115	27,5	101,7
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	245 433	235 910	270 237	7,1	14,6
3.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	69 489	78 136	116 576	3	49,2
4.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	143 801	154 103	113 944	3	-26,1
5.	0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	39 018	29 488	98 952	2,6	235,6
6.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	84 402	74 829	96 450	2,5	28,9
7.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	61 925	64 786	88 023	2,3	35,9
8.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	72 536	67 659	73 035	1,9	7,9
9.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	63 483	78 505	63 366	1,7	-19,3
10.	8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	51 861	53 709	61 274	1,6	14,1

11.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	39 520	44 964	59 200	1,5	31,7
12.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	47 277	56 097	56 116	1,5	0
13.	9027	Fiziksel-kimyasal analiz aletcihazlar; akışkanlık, genişleme vb ölçü cihazlar; ısıışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	26 452	42 797	54 301	1,4	26,9
14.	8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	32 586	45 673	45 751	1,2	0,2
15.	8301	Adi metallerden kilit, sürgü ve asma kilit (anahtarlı, şifreli veya elektrikli) ve bunların adi metallerden anahtarları	33 095	31 697	40 927	1,1	29,1

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

KAYNAK: Trademap, IMF